

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2025-03-18 Nr. 1.03-0137

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 25-3359

Žemės ūkio rūmai, išnagrinėję Žemės ūkio ministro įsakymo „Dėl Žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 3D-107 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. 25-3359 (toliau – Projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1) Projekto 7.3.1. papunktyje siūloma numatyti, kad prie melioracijos griovių, kurių ilgis ne mažesnis kaip 3 kilometrai arba baseino plotas ne mažesnis kaip 5 kvadratiniai kilometrai arba yra hidrologinių duomenų, kad vidutinio vandeningumo metais juose būna vandens tėkmė ne mažiau kaip 6 mėn., būtų paliekami pagrioviai mažiausiai 3 m pločio (neįskaitant griovio šlaito).

Atkreipiame dėmesį, kad šiuo atveju viena iš pagrindinių praktinių problemų yra duomenų prieinamumas – žemės naudotojai ne visada gali lengvai identifikuoti, ar konkretus griovys atitinka nustatytus kriterijus (ilgis ne mažesnis kaip 3 km, baseino plotas ne mažesnis kaip 5 km² ir pan.), o tai gali sukelti netikslumus deklaruojant pasėlius bei apsunkinti reikalavimų laikymąsi.

Siekiant padidinti reguliavimo aiškumą, sumažinti administracinę naštą ir pagerinti jų įgyvendinimą praktikoje, aktualūs duomenys turi būti aiškiai pažymėti ir atvaizduojami skaitmeniniuose žemėlapiuose, naudojamuose Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje (PPIS), kas leistų žemės naudotojams tiksliai nustatyti, ar jų teritorijoje esantys grioviai patenka į šį reglamentavimą. Ūkininkai ir žemės ūkio veiklos subjektai galėtų iš anksto pasiruošti ir teisingai deklaruoti pasėlius, išvengdami galimų klaidų ar sankcijų. Svarbu ir tai, kad tikslesnis melioracijos griovių vertinimas užtikrintų, kad į reikalavimus patenka tik tie grioviai, kurie objektyviai atitinka nustatytus kriterijus, ir sumažintų galimas interpretavimo klaidas.

2) Ekologiškai ūkininkaujantys ūkininkai, nenaudojantys cheminių augalų apsaugos priemonių ir nepurškiantys pievų ar pasėlių, susiduria su sunkumais kontroliuodami piktžolių plitimą. Šiuo metu viena efektyviausių priemonių piktžolių kontrolei yra arimas, tačiau galiojantis Geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (toliau – GAAB) 2 reikalavimas („Šlapynių ir durpynų apsauga“) kelia rimtų kliūčių, nes draudžia arti laukus, kuriuose bendras durpynų plotas viršija 1 ha. Dėl to susidaro situacija, kai neleidžiama arti ne tik durpynų plotelių, bet ir viso deklaruoto lauko, jei jame yra daugiau nei 1 ha durpynų.

Įvertinus tai, kad laukai gali siekti 10, 30 ar net 50 ha ir turėti nevienodą reljefą (kalvas, pakalnes, smėlio ruožus bei durpynus), susidaro situacija, kai GAAB 2 reikalavimas dirbtinai priverčia ūkininkus skaidyti didelius laukus į mažesnius, tokiu būdu didinant administracinę naštą ir sudarant papildomas kliūtis tvariam žemės ūkio valdymui.

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

Svarbu paminėti ir tai, kad ekologiniai ūkininkai nesiekia suarti visų durpynų, tačiau dabartinis reglamentavimas neatsižvelgia į tai, kad durpynai gali būti maži, fragmentuoti ir išsidėstę skirtingose lauko vietose. Todėl GAAB 2 reikalavimas tampa neproporcingai griežtas tiek ekologiniams, tiek ir tradiciniams ūkiams.

Siekiant optimizuoti GAAB reikalavimus, nesumažinant aplinkosaugos standartų, siūlome koreguoti GAAB 2 reikalavimą ir nustatyti, kad deklaruotame lauke kiekvienam atskiram durpynų laukeliui būtų leidžiamas arimas iki 1 ha ribos.

3) Siūlome patikslinti GAAB 4 reikalavimą („*Apsaugos ruožų išilgai vandentakių įrengimas*“), kad prie pareiškėjui priklausančių ekologinio ūkio sertifikuotų laukų nereikėtų palikti pagriovių su žoline danga ne tik tada, kai laukas ribojasi su melioracijos grioviu, bet ir tada, kai jis ribojasi su melioracijos grioviu, kuris tuo pačiu yra ir sureguliuotas upelis.

Šis pakeitimas sumažintų administracinę naštą ūkininkams bei užtikrintų vienodą reikalavimų taikymą visoms melioruotoms teritorijoms, nepriklausomai nuo to, ar griovys atlieka ir sureguliuoto upelio funkciją. Toks patikslinimas leistų ūkininkaujantiems ekologiškai efektyviau naudoti savo dirbamą žemę, išlaikant ekologinius ir aplinkosauginius principus.

4) Siūlome koreguoti GAAB 5 reikalavimą („*Žemės dirbimo valdymas siekiant sumažinti dirvožemio degradacijos riziką ir eroziją, be kita ko, atsižvelgiant į šlaito nuolydį*“), numatant išimtį ekologiškai ūkininkaujantiems subjektams, kad nuostata „*žemės dirbimas arimo būdu leidžiamas tik skersai šlaito*“ jiems nebūtų taikoma.

Pažymėtina, kad ekologiškai ūkininkaujantys ūkininkai taiko tvarias žemės dirbimo praktikas, nenaudoja cheminių priemonių ir siekia išsaugoti dirvožemio derlingumą natūraliais būdais. Tačiau dabartinis apribojimas nesuteikia lankstumo realioms lauko sąlygoms – šlaitai dažnai būna nevienpusiai, tarp kalvų susidaro sudėtingos reljefo formos, dėl kurių žemės dirbimas skersinio arimo būdu tampa itin sudėtingas.

Todėl siūlome leisti ekologiškai ūkininkaujantiems subjektams taikyti arimą pagal faktines lauko sąlygas, taip užtikrinant tiek dirvožemio apsaugą, tiek ir ekologinio ūkininkavimo praktikos tęstinumą, kartu nesukuriant perteklinės administracinės naštos.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis